

Thßp cßa Đß Thßm cßng thußc hß bß Pháp bßu ß cß Nhß Nam, Bßc Ninh đß thß uyßn dßn chßng.

Bßt danh: Đß Thßm

Hßm thißng Yên Thß

Nßi sinh: Tiên Lß, Hßng Yên, Vßt Nam

Nßi mßt :Thßai Nguyßn, Vßt Nam

Phßc vß :Khßi nghißa Yên Thß

Nßm tßi ngß: 1870-1913

Hoàng Hoa Thám (chß Hán: ࢜࢜࢜ ; tên thßt Trßng Văn Thßm ࢜࢜࢜ , cßn gßi là Đß Thßm ࢜࢜࢜ ; Hßm thißng Yên Thß (1858 – 10 thßng 2 nßm 1913) là ngßoi lßnh đßo cußc Khßi nghißa Yên Thß chßng Pháp (1885–1913).

Tßu sß

Hoàng Hoa Thám hßi cßn bße tên là Trßng Văn Nghißa, quß làng Dß Chß, huyßn Tiên Lß, tßnh Hßng Yên; sau di cß lên Sßn Tây (Hà Tây), rßi đßn Yên Thß (Bßc Giang). Bß là Trßng Văn Thßn và mß là Lßng Thß Minh. Sinh thßi, bß mß Hoàng Hoa Thám đßu là nhßng ngßoi rßt trßng nghißa khí; cß hai ông bà đßu gia nhßp cußc khßi nghißa cßa Nguyßn Văn Nhßn Nßng Văn Vân ß Sßn Tây.

Nßm 16 tußi, ông tham gia khßi nghißa cßa Đßi Trßn (1870-1875). Khi Pháp chißm Bßc Ninh (thßng 3 nßm 1884) thì Hoàng Hoa Thám gia nhßp nghißa binh cßa Trßn Quang Loan, lßnh binh Bßc Ninh. Năm 1885, ông tham gia khßi nghißa cßa Cai Kinh (Hoàng Đßnh Kinh) ß Lßng Giang (1882-1888). Sau khi Cai Kinh chßt, ông đßng dßoi cß nghißa Lßng Văn Nßm (tßc Đß Nßm) và trß thành mßt tßng lßnh có tài. Thßng 4 nßm 1892, Đß Nßm bß thß hß Đß Sßt sßt hßi và Hoàng Hoa Thám trß thành thß lßnh tßi cao cßa phong trào Yên Thß. Đß Thßm tßp tßc hoßt đßng, lßp cßn cß Yên Thß và trß thành thß lßnh danh tißng nhßt cßa phong trào nông dßn chßng Pháp vßi bißt danh "Hßm xßm Yên Thß". Trong gßn 30 nßm lßnh đßo đß tß chßc đßnh nhißu trßn, tißu bißu là các trßn ß thung lßng Hß Chußi (thßng 12 nßm 1890) và Đßng Hom (thßng 2 nßm 1892).

Khi m ngày m t c a Hoàng Hoa Thám : 10.02.1913

Tác Giả: Saigon Echo s u t m
Thứ Ba, 09 Tháng 2 Năm 2010 17:27

Trong ba năm (1893-1895) quân Pháp đã t p trung l c l ng đ đàn áp cu c kh i nghĩa Yên Th , Pháp không t m t th đ n nào, t ph d đ n bao vây tàn sát. Tay sai c a Pháp là Lê Hoan c m đ u đoàn quân, m t m t d hàng, m t khác ra s c tri t h các xóm làng n i nghĩa quân Yên Th ho t đ ng.

Hoàng Hoa Thám b ng chi n thu t du kích tài tình đã tránh đ c mũi nh n c a quân Pháp và đã gây cho h nh ng t n th t n ng n . Nghĩa quân Yên Th đã tr ng tr nh ng k ph n b i nh Đ S t... Th y ch a th d p t t đ c phong trào Yên Th , nên vào năm 1894, Pháp đã yêu c u gi ng hòa, c t nh ng cho nghĩa quân b n t ng thu c Yên Th . Hoàng Hoa Thám cũng mu n tranh th th i gian đ chu n b thêm l c l ng, ông đ ng ý hòa hoãn. Nh ng ch vài tháng sau (đ n tháng 10 năm 1895), Pháp đã b i c, huy đ ng l c l ng m nh ng cu c t n công trên quy mô l n vào Yên Th . Pháp treo gi i th ng 30.000 franc cho k nào b t đ c Hoàng Hoa Thám. L n ra quân này c a quân Pháp cũng không đàn áp đ c phong trào nông dân Yên Th , nên Pháp ph i yêu c u gi ng hòa l n th hai vào năm 1897.

Nh ng ng i b n cách m ng c a Đ -Thám (gi a 1898 và 1905)

Trong h n 10 năm hòa hoãn (t tháng 12 năm 1897 đ n ngày 29 tháng 1 năm 1909), nghĩa quân Yên Th đã có nh ng b c phát tri n m i: đ a bàn ho t đ ng đ c m r ng t trung du đ n đ ng b ng, k c vùng Hà N i. Hoàng Hoa Thám t ch c ra "đ ng Nghĩa H ng" và "Trung Chân ng nghĩa đ o" làm nòng c t. Đ c bi t, Hoàng Hoa Thám đã ch đ o cu c kh i nghĩa ngày 27 tháng 6 năm 1908 c a binh lính yêu n c Hà N i (g i là v Hà thành đ u đ c). S ki n này làm ch n đ ng kh p c n c. Ngoài ra, Hoàng Hoa Thám xúc ti n vi c xây đ ng Ph n X ng thành căn c kháng chi n, đ ng th i bí m t liên h v i l c l ng yêu n c b n ngoài. Nhi u sĩ phu nh Phan B i Châu, Phan Chu Trinh, Ph m Văn Ngôn, Lê Văn Huân, Nguy n Đình Kiên... đã g p g Hoàng Hoa Thám và bàn k ho ch ph i h p hành đ ng, m r ng ho t đ ng xu ng đ ng b ng.

Thị cảnh của những anh hùng nhóm Đ -Thám

Ngày 29 tháng 1 năm 1909, Thế ng số B c k đã huy động 15.000 quân chính quy và kh xanh, 400 lính đồng là m t l c l ng l n nh t t tr c t i lúc đó do đ i tá Batay và đ i th n Lê Hoan ch huy t ng t n công vào căn c Yên Th . Đ Thám v a t ch c đánh tr , v a ph i rút lui kh i Yên Th , đ n Thái Nguyên, Tam Đ o, nh ng con ông là C Tr ng b t th ng và con gái út là Tr ng Th Th b b t[1]. L c l ng nghĩa quân gi m sút đ n và t i cu i 1909 b tan rã. Đ Thám ph i s ng n nấu trong núi r ng Yên Th cùng hai th h tâm phúc.

Ông b m c m u ba ng i. H "trá hàng" v i l i h a s bày cho nghĩa quân cách ch t o... bom t n. T i m t ngôi l u ch y lo n khu v c H N y, h chu c r u say r i gi t Đ Thám cùng hai thu c h thân tín c a ông. H mang đ u ba ông ra Nhã Nam giao n p cho Pháp. Đó là ngày 10 tháng 2 năm 1913. Th c p c a Đ Thám cùng thu c h b Pháp bêu c Nhã Nam, B c Ninh đ th uy dân chúng.

Thị cảnh của Đ -Thám và 2 ng i b n cùng chi n đ u

Đ u năm 1909, quân đ i Pháp quy t đ nh m chi n đ ch l n đ t n công Đ -Thám trong n sào huy t, Đ -Thám thua nên b tr n vào r ng. Pháp ra gi i th ng 25.000 đ ng cho ai b t hay gi t đ c Đ -Thám. Có ba tay lã ng i Tàu vì ham ti n nên tìm đ n Đ -Thám đ xin gia nh p r i th a lúc ban đ m ông ng mà xúm đ n ch t đ u ông đ m v lãnh th ng ngày 10 tháng 2 năm quý-s u (18-3-1913), ch m đ t m t cu c kháng chi n tr ng k trên m t ph n th k .

Ng u n: Bách khoa toàn th m Wikipedia

Kính niệm ngày mất của Hoàng Hoa Thám : 10.02.1913

Từ số 7843: Saigon Echo số 11
Thứ 13, Ba, 09 Tháng 2 Năm 2010 17:27
